

TALE

Beskæftigelsesministerens tale til samråd i Beskæftigelsesudvalget den 11. oktober 2017 om psykiske arbejdsskader og udvidelse af særlovens dækning

Samrådsspørgsmål I-K, stillet den 17. august 2017 efter ønske fra Karsten Hønge (SF).

Samrådsspørgsmål I [CR]

Hvilke initiativer overvejer ministeren at tage med hensyn til at udvide muligheden for anerkendelse af psykiske sygdomme som erhvervssygdomme i lyset af, at mange, som rammes af psykisk sygdom som følge af deres arbejde, ikke kan få denne anerkendt?

Samrådsspørgsmål J [CS]

Mener ministeren, at de mennesker, som har arbejdet i statens tjeneste, er blevet behandlet værdigt af systemet, som det er beskrevet i artiklen i Jyllands-Posten den 6. august 2017: *"Katastrofen spørger stadig efter 21 år"*?

Samrådsspørgsmål K [CT]

Mener ministeren, at det er hensigtsmæssigt, at lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion alene gælder personer, der har været udsendt uden for det danske rige set i lyset af, at der er eksempler på statsansatte, der efter arbejde inden for Rigsfællesskabet diagnosticeres sent for PTSD? Der henvises i denne forbindelse til artiklen i Jyllands-Posten den 6. august 2017: *"Katastrofen spørger stadig efter 21 år"*?

Indledning

Tak for invitationen til dette samråd om psykiske arbejds-skader og dækning af Forsvarets personale, der ikke er udsendt til krigsområder.

Lad mig først og fremmest slå fast, at jeg er optaget af at sikre et godt psykisk arbejdsmiljø for alle. Det gælder uanset, om man arbejder i Forsvaret eller – som os andre – har et civilt arbejde.

Jeg mener, at et godt psykisk arbejdsmiljø kræver en sammenhængende indsats, hvor virksomhedernes og Arbejdstilsynets forebyggende arbejde står på skuldrene af den nyeste forskning og viden.

I Beskæftigelsesministeriet er forskning i psykisk arbejdsmiljø derfor et prioriteret område, og både Arbejds miljøforskningsfonden og Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø har spørgsmålet højt på dagsordenen, når der uddeles midler og igangsættes projekter.

For at sikre, at vi tager afsæt i den nyeste viden på området, har jeg også nedsat et ekspertudvalg, som skal gentænke arbejdsmiljøindsatsen og komme med anbefalinger til en ny og forbedret samlet indsats.

Ekspertudvalgets arbejde skal netop have fokus på evidens og mere sikker viden. Det gælder både i forhold til arbejdsmæssige påvirkninger og det psykiske arbejdsmiljø. Jeg glæder mig rigtig meget til at følge udvalgets arbejde.

Det er selvfølgelig ikke alt, vi kan forebygge. Så når skaden er sket, uanset om det er en fysisk eller psykisk skade, er det vigtigt, at den tilskadekomne hurtigst muligt får den erstatning, som han eller hun er berettiget til.

Derfor har jeg her i efteråret lanceret en veteranpakke, som netop skal nedbringe sagsbehandlingstiden i vores veteraners sager.

Og derfor vil jeg i foråret sætte gang i politiske forhandlinger, så vi sammen kan skabe et mere moderne og tidsvarende arbejdsskadesystem, hvor tilskadekomne ikke skal vente i årevis på en afgørelse.

Initiativer for anerkendelse af flere psykiske erhvervssygdomme (Spørgsmål I [CR])

Helt grundlæggende vil jeg gerne slå fast, at en arbejdsskade kan anerkendes, når der er medicinsk dokumenteret årsagssammenhæng mellem det, man har været udsat for på sit arbejde, og den sygdom, man har udviklet.

Det gælder alle arbejdsskadesager – både fysiske og psykiske.

Det synes jeg er et sundt og væsentligt princip, der hænger tæt sammen med, at det er arbejdsgiveren, der er ansvarlig for de sygdomme og skader deres ansatte får.

Derfor skal der være sikker dokumentation for, at netop arbejdet er årsag til sygdommen, før vi pålægger arbejdsgiverne at betale.

Og derfor er det også vigtigt, at vi løbende er opdateret om den nyeste viden i forhold til anerkendelse af erhvervssygdomme.

Det er Erhvervssygdomsudvalget – som består af arbejdsmarkedets parter sammen med lægefaglige eksperter og myndigheder – der har ansvaret for, at ny lægefaglig forskning og viden om sammenhængen mellem arbejdsmæssige påvirkninger og sygdomme hele tiden afspejles på erhvervssygdomsfortegnelsen.

Hvis der er tilstrækkelig lægefaglig forskning, som viser, at sygdommen skyldes en konkret arbejdsmæssig påvirkning, optages den på erhvervssygdomsfortegnelsen. Herefter kan den anerkendes administrativt i Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Erhvervssygdomsudvalget tager også stilling til konkrete sager, hvor sygdommen ikke er optaget på fortegnelsen.

De sygdomme kan anerkendes, hvis et flertal af udvalget finder, at der i den individuelle sag er konkret dokumentation for, at sygdommen fx depression i overvejende grad skyldes den tilskadedkomnes arbejde.

Jeg ved, at Erhvervssygdomsudvalget de seneste år har haft stort fokus på sammenhængen mellem arbejde og udviklingen af psykiske sygdomme, og at udvalget har fulgt området tæt. Dette fremgår ligeledes af Erhvervssygdomsudvalgets årlige redegørelser til Folketinget.

Vi skal fortsat prioritere psykisk arbejdsmiljø og forskning i psykisk arbejdsmiljø højt. Og jeg forventer, at Erhvervssygdomsudvalget sikrer, at den nyeste forskning og viden afspejles på erhvervssygdomsfortegnelsen og i afgørelserne af konkrete sager.

Behandlingen af den konkrete sag beskrevet i JP's artikel (Spørgsmål J [CS])

I forhold til den tragiske ulykke, som er beskrevet i Jyllands-Postens artikel, kan jeg forstå, at der i arbejdsskadesagen har været et længere sagsforløb, og at sagen er endt med en afvisning.

Jeg er meget bevidst om, at det kan være belastende for den enkelte at have en verserende arbejdsskadesag gennem længere tid.

Som I ved, har jeg som minister ikke mulighed for at gå ind i konkrete sager.

Men jeg vil gerne understrege, at det for mig er vigtigt, at alle, der anmelder en mulig arbejdsskade, får en grundig og korrekt afgørelse hurtigst muligt, og at alle, der er kommet til skade eller blevet syge af deres arbejde, får den erstatning, de er berettiget til.

Derfor lægger jeg også stor vægt på, at man som tilskadekommen altid har mulighed for at anke en afgørelse i en arbejdsskadesag – og bede om at få sagen genoptaget, hvis der er nye væsentlige oplysning i sagen.

Det er en helt fundamentalt for systemet, at man har mulighed for at få sin afgørelse genvurderet.

Dækning efter særloven for veteraner (Spørgsmål K [CT])

Jeg vil nu gå videre til spørgsmålet om særloven for tidligere udsendte soldater og statsansatte med sent diagnosticeret PTSD.

Lad mig starte med at slå fast, at Færøerne i relation arbejdsskadesikringen har status som udland.

Det betyder, at tidligere udsendte soldater og andre statsansatte, der som led i deres arbejde, har opholdt sig på Færøerne, og deltaget i konfliktforebyggende, fredsbevarende, fredsskabende eller humanitære opgaver, vil være omfattet af særloven for veteraner.

Når det er sagt, er det vigtigt at huske på, at alle arbejdstagere i dag kan få anerkendt PTSD som en arbejdsskade, hvis de opfylder kriterierne for anerkendelse. Det gælder både den oprindelige PTSD-diagnose og diagnosen forsinket PTSD.

Særloven for veteraner bygger altså oven på det almindelige arbejdsskadesystem.

Særloven, der er vedtaget af et bredt politisk flertal, giver en udvidet beskyttelse af de statsansatte, der som led i deres ansættelse, udsendes til områder, hvor de har deltaget i konfliktforebyggende, fredsbevarende, fredsskabende eller humanitære opgaver.

Der er tale om en helt særlig gruppe af tidligere udsendte soldater og statsansatte, der har opholdt sig i et særligt miljø, som adskiller sig væsentligt fra de hjemmelige rammer, da de blev udsat for en traumatisk begivenhed.

Dertil oplever de et væsentligt miljøskifte, når de vender hjem.

Derfor er der en særlig risiko for, at tidligere udsendte soldater ikke straks kontakter læge og andre relevante myndigheder, når de oplever de første symptomer på PTSD.

Særloven lemper netop dette forhold. Den gør det muligt, at give erstatning og godtgørelse til de tidligere udsendte soldater og andre statsansatte, der først sent går til lægen. Særloven sikrer således, at sygdommen kan anerkendes, uanset om lægeerklæringen om PTSD først er udstedt på et senere tidspunkt end ved symptomernes debut.

For øvrige arbejdstagere ansat i Danmark eller af danske arbejdsgivere er der alt andet lige ikke samme risiko. Det var der enighed om i den brede kreds af partier bag særloven.

Jeg vil også gerne slå fast, at for mig er det helt centralt, at de danske veteraner, der med livet som indsats har løst en helt særlig opgave for Danmark, kan regne med, at de skader, de får i forbindelse med deres udsendelse, behandles korrekt og hurtigst muligt i arbejdsskadesystemet. Det skal der være fuldstændig tryghed om.

Da jeg tiltrådte som beskæftigelsesminister, måtte jeg desværre konstatere, at mange veteraner med en psykisk lidelse ikke følte sig trygge ved behandlingen af deres sag i arbejdsskadesystemet.

Og efter at jeg har talt med veteraner og fagpersoner er det blevet tydeligt for mig, at er behov for at skabe tryghed om, at veteraner får den erstatning, som de har krav på.

Derfor har jeg lanceret en veteranpakke, og jeg er rigtig glad for, at vi nu sikrer, at AES' afgørelser i arbejdsskadesagerne træffes på et ekstraordinært solidt lægeligt grundlag, der tager højde for veteraners helt særlige arbejdsforhold.

Det skal ske ved, at veteranerne får ret til en ekstra speciallægeundersøgelse – en second opinion – i de sager, hvor veteranens PTSD umiddelbart ikke kan anerkendes som en arbejdsskade.

Det skal sikre, at alle sten er vendt i veteranernes sager. Samtidig skal de lægeerklæringer som speciallægerne udarbejder forbedres, og jeg har bedt Ankestyrelsen gennemføre en praksisundersøgelse af området, så vi kan være helt trygge ved, at sagsbehandlingen sker efter bogen.

Endelig lægger regeringen op til at afsætte satspuljemidler til kraftigt at reducere sagsbehandlingstiden for veteraner med arbejdsskader i AES, så veteraner hurtigt kan få en afklaring i deres sag.

Tak for ordet.